

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott**Tid:** Torsdagen den 10 september 2020 kl. 9:00-11:45**Plats:** Saluten**Beslutande:** Charlotta Westerlund (S), ordförande
Solveig Granberg (C), 1:e vice ordförande
Ari Leinonen (S) (tjänstg. ers.)
Mehrana Bassami (S)
Ulrik Berg (M) (tjänstg. ers.)
Gudrun Nordborg (V)
Carinne Sjöberg (L)**Övriga deltagare:** Se sidan två**Utses att justera:** Solveig Granberg**Sekreterare:** ..... §§ 27-32
Olov Häggström**Ordförande:** .....
Charlotta Westerlund**Justerare:** .....
Solveig Granberg

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Sammanträdesdatum: 2020-09-10

Anslaget har satts upp: 2020-09-22

Anslaget tas ner: 2020-10-14

Förvaringsplats: kommunledningsstaben

Underskrift: .....
Olov Häggström

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Alice Nikmanesh (MP)

Sven-Olov Edvinsson (C), vice ordförande kommunfullmäktige

Tjänstemän

Annika Dalén, övergripande planering

Ebba Almqvist, praktikant

Peter Hörnemalm, Föreningsbyrå

§ 27

Diarienum: KS-2019/00211

**Motion 8/2019: Avsluta samarbetet med Fairtrade;
Madelene Nord (M)****Beslut**

Jämställdhetsutskottet beslutar

att avslå motionen

Reservation: Ulrik Berg (M), Carinne Sjöberg (L)

Ärendebeskrivning

I motion 8/2019 föreslår Madelene Nord (M) att Umeå kommun säger upp avtalet med Fairtrade samt att Umeå kommun inte särbehandlar Fairtrade vid inköp och upphandling.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har yttrat sig på motionen och föreslår att den avslås.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Motionären framhåller i sin motion att *"...flera oberoende studier [...] visar att vanliga arbetare inte alls gynnas av märkningen"* och att *"...handel har större potential att lyfta människor ur fattigdom och stärka respekten för mänskliga rättigheter."*

Det finns inga källhänvisningar till nämnd forskning i motionen, men metastudien "The impact of Fairtrade: A review of research evidence 2009–2015" (E. Darko, A. Lynch och W. Smith; 2017) som går igenom 45 forskningsrapporter med syfte att utvärdera Fairtrade-märkningens effekter på arbetare och mindre producenter visar bland annat att producenterna får en tryggare försörjning, arbetsförhållandena i jordbrukssektorn har förbättrats och att jordbrukande kvinnor till viss del har fått bättre förutsättningar, till exempel genom ökat markägande.

Fairtrade är en internationell certifiering av råvaror som odlas i länder med utbredd fattigdom. Certifieringen baseras bland annat på ILO:s konventioner för mänskliga rättigheter och innebär att varan är producerad med hänsyn till vissa krav som syftar till ekonomisk och social utveckling och ökad miljöhänsyn.

Umeå kommuns diplomering som Fairtrade-kommun innebär inte ett krav på att köpa Fairtrade-certifierade varor, utan kommunen förbinder sig att köpa in rättvist handlade produkter och att ha en målsättning att öka andelen rättvist handlade produkter inom den offentliga konsumtionen. Rättvist handlade produkter innebär att de följer principerna för rättvis handel och ILO:s kärnkonventioner för mänskliga rättigheter i arbetslivet.

Lagen om offentlig upphandling föreskriver att miljöhänsyn, sociala och arbetsrättsliga hänsyn ska beaktas i offentlig upphandling. I Umeå kommuns inköps- och upphandlingspolicy beslutad av kommunfullmäktige står att "För att främja hållbarhetsperspektiv vid upphandling och inköp ska ekonomisk, social och ekologisk hänsyn vara ledande". Vidare har Sverige förbundit sig att arbeta för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling genom de 17 globala målen inom Agenda 2030. Fairtrade-diplomeringen ligger i linje med dessa lokala, nationella och internationella målsättningar.

Umeå kommun har också ambitionen att vara en föregångare när det handlar om hållbarhet. Jämställdhetsutskottet ser Fairtrade-diplomeringen som ett verktyg bland många för att stärka Umeå kommuns arbete med att bidra till en hållbar utveckling, däribland att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv, såväl inom kommunen som i världen.

Beslutsunderlag

Motion 8/2019

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Ulrik Berg (M) – Bifall till motionen

Charlotta Westerlund (S) Avslag till motionen enligt tjänsteskrivelsen

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden ställer avslag mot bifall till motionen. Jämställdhetsutskottet beslutar att avslå motionen. Votering begärs.

Voteringsproposition

Ja-röst för avslag.

Nej-röst för bifall.

Omröstningsresultat

Charlotta Westerlund (S)	Ja
Solveig Granberg (C)	Ja
Ari Leinonen (S)	Ja
Mehrana Bassami (S)	Ja
Gudrun Nordborg (V)	Ja
Ulrik Berg (M)	Nej
Carinne Sjöberg (L)	Nej

Med 5 ja-röster mot 2 nej-röster beslutar jämställdhetsutskottet att avslå Motion 8/2019: Avsluta samarbetet med Fairtrade.

Beslutet ska skickas till

Motionären

§ 28

Diarienum: KS-2020/00561

**Remiss: Högre växel i minoritetspolitiken SOU
2020:27****Beslut****Jämställdhetsutskottet beslutar****att fastställa yttrandet enligt förslag med tillägget av det sista stycket****Ärendebeskrivning**

Kulturdepartementet har på uppdrag av regeringen arbetat fram ett utredningsförslag benämnt "Högre växel i minoritetspolitiken – stärkt samordning och uppföljning".

Utredningen om uppföljning av minoritetspolitiken har haft i uppdrag att analysera och föreslå hur ansvaret för samordning, utveckling och uppföljning av minoritetspolitiken ska organiseras. Syftet med uppdraget har varit att åstadkomma en ändamålsenlig organisering av uppgifterna för att bidra till en stärkt minoritetspolitik.

Umeå kommun utgör en av remissinstanserna. Kommunstyrelsen har överlämnat remissen till jämställdhetsutskottet samt minoritetssamordnare för yttrande.

Jämställdhetsutskottets yttrande**Sammanfattning**

Umeå kommun välkomnar utredningens ambition att ge minoritetspolitiken en skjuts framåt genom ett starkt stöd till kommuner, regioner och statliga myndigheter i sitt arbete och att presentera en bild av minoritetspolitikens utvecklingsmöjligheter.

Umeå kommun instämmer med och delar utredningens förslag att ersätta de nuvarande tre delområdena som enligt utredningen inte är fullt ut ändamålsenliga, med fyra delmål för politiken, en förändring vi finner välformulerad och välgrundad.

Synpunkter

Utredningen refererar vid ett flertal tillfällen till jämställdhetspolitiken som ett exempel på ett tvärsektorielt politikområde där viktiga lärdomar finns att dra, bland annat kring jämställdhetsintegrering som strategi, kombinerat med särskilda åtgärder. Även jämställdhetspolitikens målstruktur utgör en förebild för den förändring som föreslås i utredningen.

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Detta synliggör förståelsen av makt som det centrala i jämställdhetspolitiken, och reflekteras också i delmålen.

När det gäller minoritetspolitiken är en grundläggande princip att de nationella minoriteterna ska ges möjlighet och förutsättningar att bidra och påverka i frågor som berör dem, och regeringen betonar vikten av att stärka de nationella minoriteternas utövande av egenmakt. Med egenmakt avses, enligt regeringen, tillgång till verktyg och förutsättningar att forma sin egen framtid. Den nuvarande strategin för de nationella minoriteterna omfattar också åtgärder för att stärka de nationella minoriteternas egenmakt och inflytande.

Trots detta saknas maktbegreppet helt i det övergripande målet för den svenska minoritetspolitiken, som fastslås av riksdagen, samt även i de fyra av utredningen föreslagna delmålen. Av utredningen framgår att delmål 2, inflytande och delaktighet, syftar till att stärka egenmakten, men Umeå kommun menar att detta bör reflekteras på ett tydligare och mer uttalat sätt i delmålen, som sätter ramarna för styrningen och uppföljningen av politiken.

Umeå kommun stödjer förslaget i utredningen att samla samordningen och uppföljningen av de offentliga insatserna för de nationella minoriteterna judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar samt de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib hos Institutet för språk och folkminnen, samt motsvarande för de samiska rättigheterna och det samiska språket hos Sametinget. Det är en grundläggande

förutsättning för att förverkliga de i utredningen föreslagna målen att ansvaret för dessa samlas i myndigheter med spetskompetens.

Beslutsunderlag

Remiss Betänkandet SOU 2020:27 Högre växel i minoritetspolitiken – stärkt samordning och uppföljning

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Gudrun Nordborg (V) – Bifall till tjänsteskrivelsen med följande tillägg:

Umeå kommun stödjer förslaget i utredningen att samla samordningen och uppföljningen av de offentliga insatserna för de nationella minoriteterna judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar samt de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib hos Institutet för språk och folkminnen, samt motsvarande för de samiska rättigheterna och det samiska språket hos Sametinget. Det är en grundläggande förutsättning för att förverkliga de i utredningen föreslagna målen att ansvaret för dessa samlas i myndigheter med spetskompetens.

Propositionsordning som godkänns

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut. Jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag med Gudrun Nordborgs tillägg av sista stycket.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se

§ 29

Diarienum: KS-2020/00628

JUSK: Delegation av beslut om jämställdhetsutskottets medel**Beslut**

Jämställdhetsutskottet beslutar

att ge kommunens jämställdhetsstrateg Linda Gustafsson, samt utvecklingsstrateg Annika Dalén, delegation att var för sig, under de förutsättningar som anges i ärendebeskrivningen, besluta om användning av medel ur jämställdhetsutskottets budget på upp till 10 000 kronor per tillfälle.

Ärendebeskrivning

Jämställdhetsutskottets beredande tjänstepersoner Linda Gustafsson och Annika Dalén ges delegation för att besluta om användning av medel ur jämställdhetsutskottets budget, under förutsättning att denna användning ligger inom ramen för den av jämställdhetsutskottet fastställda aktivitetsplanen med tillhörande budget.

Delegationen gäller för upp till 10 000 kronor per tillfälle.

Jämställdhetsutskottet får löpande återkoppling på sina ordinarie sammanträden kring fattade budgetbeslut.

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Linda Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Rune Brandt, chef samhällsbyggnadsförvaltningen

§ 30

Diarienum: KS-2020/00655

Medfinansiering Pride-aktiviteter**Beslut**

Jämställdhetsutskottet beslutar

att godkänna presidets beslut att medfinansiera två aktiviteter under Umeå Pride, enligt beskrivning nedan, med upp till 10 000:- vardera.

Att istället för den inställda aktiviteten ... medfinansiera Pride-aktiviteten Transnyans

Ärendebeskrivning

Umeå Pride anordnas den 25–27 september 2020. Med anledning av coronapandemin sker samtliga arrangemang under festivalen i huvudsak digitalt. Jämställdhetsutskottet har tillfrågats om att delta som medfinansierare och medarrangör i två aktiviteter under festivalen.

Seminarieriet "Islam möter judendom och protestantisk kristendom" arrangeras av Queerförvaltningen som är huvudarrangör för festivalen och blir ett modererat samtal om HBTQ och religion mellan Sara Benimsson grundare av Rainbow Muslims, Ute Steyer, svensk överrabbin och Susanne Dahl, präst i Svenska kyrkan.

Seminarieriet "Sexualitet, kön och ideal på museum" arrangeras av Västerbottens Museum tillsammans med Kvinnohistoriskt Museum och blir ett modererat samtal kring historiska tolkningar, representation, ideal, inkludering och kulturarvsprocesser.

Jämställdhetsutskottet har tidigare år medfinansierat ett arrangemang på Umeå Pride med ca 10 000:- som en del i JUSK:s uppdrag att lyfta jämställdhetsfrågor i utåtriktad verksamhet. Då de flesta externa arrangemang ställts in under året är detta ett av få tillfällen för jämställdhetsutskottet att samverka i utåtriktade arrangemang, därav föreslås utskottet detta år medfinansiera två seminarier istället för som

tidigare år ett. På grund av att jämställdhetsutskottets ordinarie mötesdatum låg så långt fram i tid fattade presidiet beslutet på beredning att medfinansiera ovan beskrivna seminarier med upp till 10 000:- vardera.

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Informationsärenden

§ 31

Diariernr:

Återkoppling enkät kommunfullmäktige

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Sven-Olov Edvinsson (C), vice ordförande i kommunfullmäktige redogör för genomförd enkätundersökning som behandlar arbetsklimat och uppförande vid kommunfullmäktiges sammanträde.

Beredningsansvariga

Annika Dalén

§ 32

Diarienum: KS-2020/00654

Fair Pay inom fritidsnämnden**Beslut**

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Jämställdhetsutskottet får en presentation av rapporten "Jämställdhetsanalys föreningsstöd i Umeå kommun" som tagits fram av Fair Pay med finansiering av Fritidsnämnden under 2019. Rapporten innehåller en genomlysning av kommunens föreningsstöd utifrån ett genus- och jämställdhetsperspektiv. Denna genomlysning ska utgöra en grund för kommunens fortsatta arbete för ett jämställt idrotts- och fritidsliv i Umeå kommun. Peter Hörnemalm på Föreningsbyrån är föredragande.

Beslutsunderlag

Jämställdhetsanalys föreningsstöd i Umeå kommun

Beredningsansvariga

Annika Dalén